

ватъ отъ день на день отъ ученицитѣ, които отиватъ въ сръбското само за това, защото имъ са даватъ книги безъ пари“¹⁾).

Така подпада Враня подъ сръбска властъ. Така се затваря и българското училище, което прѣди руско-турската война е било едно отъ най-добрѣ уреденитѣ училища въ Бѣлгария и, което е било изникнало така естествено, както и другитѣ училище изъ Бѣлгария — въ Търново, Пловдивъ и пр.²⁾

Че като български градъ и подъ българско влияние се развивалъ градътъ, идатъ да ни засвидѣтелствуватъ неволно и най-отчаянитѣ сръбски шовинисти. Впрочемъ, ето какво казва единъ отъ тѣхъ: „Ну ово би све важило за средњи век, а овога века је Врању долазила култура са запада, али и пак више са истока, из лан. Бугарске и Источна Румелије. У раду, о коме сам још у почетку нагласио, видеће се све ово врло опширно и тачно, а овде ћу напоменути, да је Врање у овоме веку имало најживљу трговину са Босном и Бугарском. Имало је и са јужним пределима блканским, али у другом и трећим степену, и то не у оном правцу, у коме ју је тражио Ст. Новаковић, већ највише са пределима, са унутрашњости између Вардара и Струме. Шта више трговина с овим пределима као да је била већином у рукама Грка“³⁾.

На 4 октомври 1915 год. гр. Враня отново стана частъ отъ общото българско отечество.

¹⁾ „Источно време“, г. I, бр. 48, стр. 2, кол. 1 отъ 11 януари 1875 год.

²⁾ А Шоповъ, Изъ новата история на българитѣ въ Турция. Пловдивъ, 1895, стр. 73 и 76.

³⁾ Ка исторји града Вранѣа и његове околине од Јована Х. Васиљевића. Годишњице Николе Чушића, кн. XVI, 1896 год., стр. 314.